

ՎԵՐԱԳԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

1863 ՕԳՈՍՏՈՍ 15

ՓԷՆՉԵՒՆՊԷ

ՆՈՒՄԵՐՈ 19

ԽԻՒԼԱՍԱՅԸ ԲՈԼԻԹԻԳԱ

Լավօրիա հավատարմութիւնն փոռնարը գուրումուն տուր : Ան իչիւն սիւսչէ միւտախելէ մեմուլ իտէն ղաղէթալոր էֆքեարլարընը թէպտիլ իտիւպ , իշ պու միւտախելէնին խայլը կիւճիւլքլէրէ թէսատիֆ իթախինի էսէֆլէ պէյան իթմէքտէ տիրլէր : Ինկիլթէրա տէվլէթի , Ֆրանսանըն Լվթրիա իլէ օլան մուհապէթինէ հասէտ իտիւպ , օնա մուգապիլ քէնտիսի տախի Բուսիա իլէ պաղլանմագտէ տիր : Ըթթրիա ղաղէթալէրի Ըթթրիա քէվլէթինին Ըրչիտիւք Սաքսիմիլիէնին Սէքսիգօճա օլան իշինէ գարըլմայաճաղընը պէյան իթմէքտէ տիրլէր :

ՀԱՎԱՏԵՍԱԹԸ ՏԱՆԻԼԻՅԷ

Պու կիւն մէվլուտ օլմագ հասէպիլէ Զաթըր Զաքըթըր Զահանէ ալայը վալա իլէ Սուլթան Պէլաղիա ճալիի շէրիֆինէ թէշրիֆ պուրոբմուշլար տըր :

— Իսքէնտէրիլէտէն կէլէն պիր քըթա թէլէղըաֆըն մանլինէ նէղարէն Նիլի միւպարէք կիւնտէն կիւնէ թաշմոգտա օրուպ , էհալիյի պէլտէյի րահաթսըղ իթմէքտէ օլտուղն անլաշըլմըշտըր :

Պու քերէ իհաս պուրոպ Սէֆիյէն Նիշանը հիւսայուլէրի պիր :

Պոսնա վէ Էրսէք ճիհէթլէրի թէֆթիլ մեմուրու սեմահէթլու Նիլտէթ էֆէնտի հաղըթլէրինէ , պիրինճի :

Իզմիտ մութասարըֆը սաատէթլու Սիշուգ փաշա հաղըթլէրինէ , իքինճի :

Ֆրանսա տէվլէթինին ֆիւրիտէ մուգիմ էլսինէ շարգիյէ պաշ թէրճիմանը միւսիւ Զաքրէ , քէզա :

Չէլէպիանտէն Ֆախրէտտէն Չէլէպի էֆէնտիլէ , իւչիւնճիլ :

Տիվանը մուհապէթալթ աղասընտան սաատէթլու Ըղաթօն էֆէնտիլէ , քէզա :

Սըսըր սարրաֆը սաատէթլու Գէորգ պէյին պիրատէրի կարապետ Պէյէ , քէզա :

Ըթղպատէն սօղթօր Բէգաբլիօնէ , քէզա :

Իսքէնտէրիլէտէ մուգիմ Պէլճիգա Գօնսուրու Գօնթ Ըթին Չիլլիանէ , քէզա :

Տէրսաատէթտէ մուգիմ Իրան սէֆարէթ նայիպի էվլէլի միրզա Հասան աղայէ , քէզա :

Չարպիսանէի ամիրէտէ միւթէլտէմ Գազմաճը հօճա Գէորգա , տէրտիւնճիլ :

Իսքէնտէրիլէ մուգիմ Ընթօնի ֆախի պաղիրկիանէ , քէզա :

Կէմէլիք միւտիրի քիֆաթլու Ֆէրիտ էֆէնտիլէ , վէ Պրուսա զապթիլէ մեմուրու հաճի Իպրահիմ աղայէ , քէզա :

Սիսամ ճէղիլէսի մէճլիսի աղասընտան Սին ճաքիլէ , քէզա :

Իսկէնտէրիլէտէ մուգիմ միւթէպէրանը թիւճարտէն Դան Իսֆանտրիլէ Չիլլիանէ , քէզա :

Սիւշարէլէյ Ընիվտէթ էֆէնտի մայլէթի քէնթիպի , Ըրիֆ պէյէ պէլլինճի :

Պրուսա Իլինի շէհր միւտիրի Իզլէթ պէյէ , քէզա :

Թէրճիլմէ ծտասը խիւլաֆասընտան մեմուրիլէթ մուգալիսի Նիլի Պէյէ , քէզա :

Գուշ տտասընտա Սիսամ վէրիլ Սուսթաֆա աղայէ , քէզա :

Ընիլթ թէսվիլէի թարիգ գօմիսիօնու

ընդհանուր իրավունքը Մեհմեթ աղային, քեզա :
Մարտապետ զալեմի միտքերի Նոկեզ է-
ֆենտինին ոչլու ժորտ Նոկեզ էֆենտինին
քեզա :

Իզմիր բուժ միլլեթի միւթեպերան ընտան
Նարթըլ ոչլու Եանագո իլէ : Պէյրութ
գոճա պաշար Բեթրոյէ, քեզա :

Պրուսա մէմլէքէթ թապիպի Թեմբէյէ,
քեզա :

Վուգու պուլան միւսաւտէի սէնիյէ միւ-
ճիպինճէ, իշ պու Տոկտեմբեր ալընտա քեա-
ղըտխանէտէ աթ հարըը իճրա ոչլունաճագ
տըր : Թաֆսիլաթը եագընտա նէը ոչլունա-
ճագ :

Պոսթիէ Կեմիպի

Ա. ԻՕՎԱՆՕՓ

ՀԱՎԱՏՈՒՄԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԵՌԱՆԱՆ. Պիլինճի ժորտ գրալ Հագ-
ընթէրի Երուսան միլլեթի մէճլիսինէ խի-
թապէն պու տէֆա պիր նամէ եագըպ, վէ
գրալը միւշարէլէյին միւթեպէրը պուլու-
նան Մ. Քոնթ Բարոնէք թարաֆընտան տի-
կէր պիր մէքթիւպ իլամէ ոչլունարագ, ընդի-
սի վիւքէլա պուլունան Մ. Բոֆոսա վէ
միլլեթին մէճլիսի ումուլիսինէ կէօնաթիւ-
տիլինտէն, պու տէֆա մէքթիւր թահրիրա-
թըն իթիսին տախի թէրճիւմէ իտէրէք պէր
վէճճը աթի զագէթամըզա տէրճ ոչլունմուշ
տուր :

«Բէյիա ճէնտպլէրի,

«Միլլեթ մէճլիսի թարաֆընտան, Հաշ-
մէթլու Երուսան գրալը Հագընթէրիին մէք-
թիւպինէ ճէվապ ոլարագ, գրալը միւշարէ-
լէյին ագըլ պալիզ իլլան ոչլունմուշ ոչ-
տուղունու միւպէյին պիր գըթա թահրի-
րաթտան, միւշարէլէյ Սիզէրէ վաճիպ
օլան շիւքրանիյէթի իլֆա իթմէյի պանա
իհալէ իթաի :

«Վէ միլլեթ մէճլիսինին իշ պու եէնի էմ-
նիյէթը քեամիլէսինէ իզհարը մէմնունիյէթ
իթմէք իւզըն գրալը միւշարէլէյ թարաֆըն-
տան Բուժա եագըլըպ, քէնտի էլի իլէ իմ-
զա ոչլունմուշ օլան պիր գըթա մէքթիւպիւ-
տախի միւպէյիսանը միլլեթ մէճլիսինէ ագը
իթմէնիզ իշիւն, Սիզէրէ նիյալ իթմէք տա-
խի պանա էմր ոչլունմուշ տուր : Տունիս 18
տէ վուգու պուլան էսէֆէնիլզ վագաատան
սոնկրա նիզամ ու աւայիշին իատէսի Հագ-
գընտա կէօնաթըտիլինիզ թահրիրաթը, միւ-
շարէլէյ մէմնունիյէթը գալլ իլէօգուլուպ,
քէնտիլէրինին Միլլեթիս թէրճիլի Հագգըն-
տա տախի, բոլիթիգաճա պիր պէօյիւք մէն-
ֆաաթէ պաղլը պէնտ ոչլունմունու միւշա-
րէլէյին մէքթիւպի սիզէրէ պէյան իտէճէք
տիր :

«Նիհայէթ գրալ ճէնտպլէրի պանա ի-
հալէ իթաի, քի էսայիշին պագի գալմաթը
Հագգընտա պիւթիւն պիւթիւնէ միլլեթ մէճ-
լիսինին զայրէթէշ ագալարընըն էհիյէթի-
նէ իւմիտ իթմիշ ոչլունմունու սիզէրէ պէ-
յան իտէյիմ, վէ էյլէ զանն իտէր քի Հիւ-
քիւմէթէ գարը ճիւնհալը վէ գապիհաթը
օլանլարըն թէրպիյէսի իշիւն տախի իճապ
իտէնի իճրա իտէճէքսինիզ :

«Միլլեթին մուհաֆըզ ասքէրինէ տախի
քէնտի մէմնունիյէթինի իզհար իթաիքտէն
սոնկրա, պիր գալ տէֆա կէօնաթէրիւ-
լէրի շէճաաթ իշիւն տախի, Հագիգէթ օլ ի-
սիմէ շայէսթէ ոչլունմունը պէյան իտէր :
Պոսթի Բարոնէք :

Երուսան գրալը ժորտ Հագընթէրիին միւ-
լէթ մէճլիսինէ եագըղը Բուժա մէքթիւ-
պին տուրէթը թէրճիւմէսի տիր :

«Միլլեթ մէճլիսինին եէնի իթիմաթընտան
թէշէքթիւր իտէրիմ, քի պէնի ալթը պյ
էվլէլ նիզամ իւզըն ագըլ պալիզ ոչլունմու-
մու էլլան էյլէտի :

«Վշ պու էմնիլէթէ լայըգ Հաբաթէթտէ
պուլունմագ իշիւն տախի էլտէն կէլէն զայ-
րէթի տիրիլ իթմէյէճէյիմ :

«Պիր սաաթ էվվէլ սիզին իջինիգտէ պու-
լունմաղա պէօյիւք արգոււմ վար տըր . վէ
հէտի տտալար մէսէլէսի թէսվիյէսի օլտու-
ղու կիպի , Եունանիսթանա կէլմէք իւզըն
պուրատան հարաքէթ իաէճէյիմ :

«Պէնիմենի վաթանըմը միլէթ մէճլիսի-
նին վաթան զայրէթ քէլլիյինէ իհալէ իտէ-
րիմ :

Գօրէնհալ 18 Յուլիս 1863

ԵՕՐԺ

Վարագամըզն 15ին նումէրօսունտա տէրճ
իթտիյիմիզ Եունան պահսը , միլէթի մէզ-
քիւրէնին գալպինի ճէրհ իթտիյի մէսմուի-
միզ օլուպ , վէ պու իսէ պայիսի թէէսիւ-
ֆիմիզ պուլունմաղին , մէզքիւր պէնտ հադ-
գընտա միլէթը մէզքիւրէնին աֆլընը տի-
լէրիզ :

Պուլունտուղումուզ միլէթին հալինէ
կէօրէ պիզիմ Եունանիլէրլէ հիւ պիր զտ-
տիյէթիմիզ օլմայրպ , տայիմա օնլարն սա-
տտէթը հալինէ արգուրէլ պուլունտուղու-
մուզտան , մէզքիւր պահսըն սույի մանալարա
կէօթիւրիւլմէսինէ տախի իֆրաթ թէէսիւֆ
իտէրիզ :

Մէզքիւր պահս հագգընտա տիւն վէ էվ-
վէթի կիւն Վալաթա վէ Պէյօղլունտա իս-
քեան իտէն Եունանիլէր պէյնինտէ պիր ա-
զիմ դիյուրալ վուգու պուլունտուղու պա-
ղը տօսթլարըմը թարաֆընտան պիզէ խա-
պէր վէրիլտիքտէ , պիր սաաթ էվվէլ միլէ-
թին հարալանան գալպինէ շէֆա վիւմէք իւզ-
րէ , Եունան լիսանիյլէ պիր իլալէ նէշը օ-
լունմուշ տուր :

Վասըլ քի տէտիք , եինէ տէրիզ , պիզիմ
Եունան միլէթինէ հիւսնիւ թէվէճճիւհիւ-
միւզ վար տըր , օնլարն ինթէրէսօսու պի-
զիմ հիւ պիր զիյանըմը միւճիպ օլմաղ :

Կէրէք Եունան գրալընա , վէ կէրէք հիւ-
քիւմէթինէ պիզիմ ըիպիթը քեամիլէմիզ
օլուպ , մէզքիւր նումէրօտա հէր նէ քի սէօյ-
լէնմիշ իսէ հալընը պիր դաչ էչգըյա կիւ-
րիւհինտէն օլան էչիտսէ մախսուս տուր :

Լէհ . Պու ճանիպտէն կէլէն խապէրլէր ,

Բուսիա զօմանտանը Նէնէրալ Մուրալիյէ-
ֆին շիմսիյէ գատար թճրա իտէկէլտիյի
պարպարըգլարն , տէրէճէյի նիհայէյէ վար-
մըշ օլտուղունու պէյան իտէրլէր :

Յէրնքա զարիյէսինտէ Բուսիա մէմուր-
լարնտան պիրի զայպ վէ նապէտիտ օլմուշ
օլտուղունտան , զարիյէի մէզքիւր աթէշէ
վէրիլպ , քեամիլէն իհրադ օլմուշ տուր : Վէ
էհալիյի պէլտէ տախի Նէնէրալ Մուրա-
լիյէֆին էմրի իլէ Ուրտանօլսքա նամ մա-
հալէ նազլ օլունուպ , վէ էթրաֆընա տս-
քէր գուշատըլարագ , աճըղտան էօլմէլէրինէ
հիւքմ օլունմուշ տուր :

Պուհապատիս քիլէօնիզպէրիպտէն թահրիբ
օլունմուշ տուր , շունու տախի իլալէ իտէր
քի , փօսթանըն չըգաճաղը վազըթ , մէր-
գումանտէն եէտի նէֆէրի վէֆաթ իթմիշէր
իմիշ :

Օօրպալար հէր նէ գատար քէնտի իշ-
լէրինէ տէվամ իթմէքտէ իսէլէր տէ , պու
կիւնլէրտէ Բուսիալըլար իւզէրինէ հիւ պիր
զալէպէլէրի վուգու պուլունտուղուն մատա ,
պիր դաչ տէֆա տախի մաղլուպ օլտուգ-
լարը անլաղըմըշ տըր :

Վարշալիա հապսանէսինտէ բօլիթիգա
թէօհմէթիլլէ մահպուս օլանլարտան եիւզ
պէշ քիլիյի , իսարիճի շէհրտէն տէրունու
հապսանէյէ լաղըմ աչարագ գաչըրմըշ օլ-
տուգլարը զաղէթալէրտէ հաղըմըշ տըր :

Ինիլիթէրա վէ Յարանսա թէպատսընտան
Վարշալիատէ իսքեան իտէն նէ գատար ա-
տէմ վար իսէ , ճիւմլէսինին կէլիպ փօլիսէ
գույտ օլունմալարը , ճանիպի հիւքիւմէթտէն
թէնպիհ օլունմուշ տուր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԷ

Երեսյա հէմճիլար օլան թիպէրիատնամ
մահալտէ իսքեան իտէն Երապլար իլէ , շէհ-
րի մէզքիւր իսլամ մէմուրլարը պէյնինտէ
պիր միւնաղաա զուհր իթմիշ օլտուղու Գա-
րէն ՏՕՐէնապէ տէրճ օլմուշ տուր :

— Իւչիւնճիւ օրտույու հիւմայուս թէֆ-
թիշ մէմուրլուղունա թային պույրուլան

սատտեթլու Սոսթաֆա փաշա, վէ տէօր-տիւնճիւ օրտուլի հիւմայուս միւթէթիւնի սատտեթլու Սաֆվէթ փաշա հազրէթլէրի, իշ պու Նուսնա իրթէսի կիւնիւ մահալը մէմուրիյէթլէրինէ միւթէվէճիւհէն տէր սատտեթլուէն հարաքէթ իթմիշէր տիր:

— Սամսոնտան կէշէն թահրիրաթըն մահ-լինէ նազարէն, Եմսիա եազընլարընաա թարգալ նամ մահալտէ, պիր թահրմ էշ գըյա Պաղտաթ փոթաւորըն Վուրուպ, թահ-թարը վէ սիւրիսիւսիւ Կարնալմըշար, վէ մայէթլէրինաէ օլան զապթիյէյի տալի էօլ տիւրմիւշէր: Եթլարը, վէ ազէյի ալըպ կէօթիւրմիւշէր իսէ տէ, մէթիւպլէրէ թօ-գունմամըշար տըր:

— Պէյօղլունտա վագի Ս. Տէլա Սուտա էճգախանէսինտէն կէշէն սէնէ Լօնտրատա թէշքիլ օլունան Լըսթօղիսիօնտա թէշքիլ օլունմագ իւզրէ պիր միգտար էճգա կէօն տէրիտիյինտէն, պու տէֆա մէգըիւր էքս-թօղիսիօնտա բէսէնտ օլունուպ, էճգախանէ-սի մէգըիւրէյէ պիրինճի օրնըֆտան պիր գը-թա մէտալ կէօնտէրիլմիշ տիր:

— Սիւնիշ գանալը գունբաննաար հիսսէտա-րանընըն, նէտլէրինտէ օլան սէհիմ քեաղըտ-լարընըն գունբոնլարը, միւսիւ Ելէօնուն մա-ղազաւընա կէօթիւրիւրլաիյի հալաէ, օրատան թէտիյէ օլունաճալը իլան օլունմուշտուր:

— Իթալիտ սէֆիրի էսալէթլու մարգի Գա-րաշիօ տի Պէլա ճէնապլէրի, միւվագա-թէն Իթալիտայ կիթմիշ տիր: Խարիճիյէ նազըրը տէվէթլու փաշա հազրէթլէրի թա-րաֆընտան զաթը հազրէթը շէհրիարինին միւ-մայէլէյհին ալաէթիւնի արզիւ իթալիյինի պէյան իթմէսիյլէ պէրապէր, բէնաիլէրինէ պիրինճի ըիւթպէտէն պիր գըթա մէճիտիյէ նիշանը իհսան պուրուլմուշ օլտուղու պէ-յան գըլընմըշ տըր:

— Սագըլ ատաւընտա պիր եանկըն գու-հուր իտիւպ, ալթընաաթ սիւրմիւշ վէ պիւ-թիւն չարշը, կէօմրիւք, պուղտայ անպար-լարը, վէօթուզ թիւճար մաղազալարը միւհ-թէրիք օլմուշ տուր:

— Տիւն սաաթ տէօրթ պուհուզ բատտէ-լէրինտէ, Իսթանպուլա Վանթարճըլարտա հարիգ գուհուր իտիւպ, իքի իւշ պապ քիւ-չիւք տիւքքեան միւհթէրիք օլտուղու հալ-տէ պաաթըրլմըշ տըր:

— Իշ պու Օգոստոս 21 տէ Սանասթըրտա պիր մէյխանէտէն գալաէն աթէշ գուհուր իտիւպ, իքի պին գատար խանէ վէ պէշ եիւզ տէն միւթէճալուզ տիւքքեան եանմըշ տըր:

— Վէզալիք Չանագ զալէսինտէն թաւիւրի Լըֆէրա կէշէն պիր գըթա թահրիրաթըն մա-լինէ նէզարէն, Պահրը սէֆիտ պուղազընտա վագի 1000 խանէ սէքէնէսի օլան Սաթս գա-րիյէսինտէ իշ պու Օգոստոսուն ալթընճը կիւնիւ սաաթ իքի բատտէլէրինտէ Հաճի Վիգօյանըն խանէսինտէն աթէշ գուհուր ի-տէրէք, հալանըն շիտտէթի վէ խանէլէրին սըգլէթի ճիհէթիյլէ, աթէշ տէօրթ պէշ գօլ օլարագ պէշ ալթը սաաթ զարֆընտա իւշ քիլիսէ իլէ, իւշ տէօրթ եիւզ գատար տիւքքեան վէ խանէ միւհթէրիգ օլմուշ տուր:

Թահվէլեմ թիւիւն վէ Լըստօղի ճէպիլէնի

Ֆիյաթը:

66	25	Թահվէլեթը միւթագէ
56	09	Սուգատտէմ չըգարըլան Լըստմ
55	34	Սուսիսարէն չըգարըլան Լըստմ

ԻՅԼԱՆԱԹ

Իշ պու զաղէթա հաթթատա իքի տէֆա ուֆադ գըթա իլէ, վէ պիր տէֆա պէյիւք գըթա իլէ նէշ օլունուր:

Պիր էրլըղը	100	ղուրուշ
Ալթը պլըղը	60	"
Իւշ պլըղը	30	"
Ուֆադ նուսիսի	1	"
Պէյիւք նուսիսի	2	"

Թաշրալար իչիւն, 50 սաաթըգ մէսաթէտէ պու-լունան էյալէթլէր իչիւն սէնէվի 15 զուրուշ վէ 100 սաաթ մէսաթէտէ պուլունանլար իչիւն 30 զուրուշ փոթա փարաթ ալընըր:

Իլանաթըն պէհէր սաթըրընտան պիր տէֆա ի-չիւն 60 փարա, իքի տէֆա իչիւն 40 փարա ալը-նաճագ տըր:

Իքի տէֆատան զիյատէ գօնուլաճագ վէ պէյիւք իլանաթ իչիւն պըր փաղարըգ օլունուր:

ՄԷՄՈՒՐԻՅՆ

ԻՍԹԱՆԳՈՒՏԱ Պէյիւք Ենի Խանըն իւսթ գաթընտա. Ն^օ 2. Վարագայը Հալատիս օտաթ:

ԻՋՄԻՏ. Մ. Յակը ալա Նազարէթէն:

ՊՐՈՒՍԱ. Թէոֆիլէ Ալա Գալիօնէն:

ԻՏԻՐՆԷ. Թորոս Ալա Յօհաննէսէն:

ԹՐԱՊՈՒՆ. Խալատուր Ալա Էլման:

ԹԻՔՓՈՒՐ ՏԱՂ. Յարուրիւն Ալա Շամ ճէն:

ՀԱՆԳ. Զոհաննէս Ալա Բիւրքանիս:

Սպըր էյալէթլէր իչիւն տէ իլէրուտէ մէմուրէր թախիս գըլընաճագ տըր: